

8. Tekrar Testi

1. Sosyolog kişiler üzerinde uzmanlaşmıştır. Ama sosyoloğun görevi burada bitmez, o daha da ileriye ve derine gider. Çünkü sosyoloji sosyal davranışa yönelik bilimsel bir yaklaşımdır. Sosyolog, gazeteci ve tarihçinin yeteneklerine, belki de bir ozan veya filozofun sezgilerine sahip olmalıdır ama bu yetmez. Sosyolog bilgilerini nasıl toplayacağını ve gözlemlerinin sonuçlarını nasıl analiz edeceğini de bilmelidir. Grup yaşamının sosyolojik incelemesi, grup yaşamının sosyolojik yorumu ile birlikte gitmelidir.

Bu parçadan hareketle sosyoloji için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilimsel analizlere dayalı bir bilim dalıdır.
B) Verileri analiz ederken bilimsel yöntem kullanılmalıdır.
C) Verilerin ortaya konulması yanında yorumlanması da oldukça önemlidir.
D) İnsan birliktelikleri inceleme alanıdır.
E) Bilinenden hareketle bilinmeyenleri ortaya çıkarır.
2. Toplumların sınıflandırılmasında var olan bir ölçüt de, toplumdaki çeşitli kurum ve gruplar üzerinde başat etkiye sahip bir tek temel grup veya kurumun var olmasına dayanılarak gerçekleştirilen sınıflandırmadır. Bu sınıflandırma içerisinde yer alan yönelimli toplumlarda merkezî odak noktasını doğaüstü ile insan arasındaki ilişkiler oluşturmaktadır. Hindistan'daki Kast sisteminde grup yaşamının birçok yönünü büyük ölçüde bu ölçüt etkilemiştir.

Parçada ifade edilen toplumları sınıflandırma ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ekonomi B) aile C) din D) siyaset E) eğitim
3. Bir toplumda ekonomik değerler ve kurumlar yüksek prestij taşıyorsa, bu toplumda kişinin mesleği genellikle onun anahtar statüsünü belirler. Örneğin ailenin önemli olduğu toplumlarda çocuğu olan bir kadının anahtar statüsü annelik olacaktır. Fakat bu kadın aynı zamanda başarılı bir iş kadını ise anahtar statüsü mesleği olacak ve toplumunda ekonomik statüye daha çok değer vermesi hâlinde bu kez aynı kadın ekonomik grubunun statüsünden dolayı, toplum tarafından daha yüksekte değerlendirilecektir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her statünün bir de rolü bulunmaktadır.
B) Kişinin birden fazla statüsü olabilir.
C) Anahtar statü toplumda geçerli olan değerlere dayanır.
D) Başkalarının sizin ne olduğunuz hakkındaki düşünceleri sosyal statünüzdür.
E) En yüksek prestije sahip olan sosyal statüler sayıca sınırlıdır.
4. Davranış örüntüleri kişilerin beklenen davranışlarının modelini, desenini, şemasını oluşturur. Aynı şey sosyal rol, ilişki ve kurumlar için de geçerlidir. İşte tüm bu olguların toplamı olan, yaşamın büyük deseni olarak adlandırılan şeye denir.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) din B) hukuk C) halk D) kültür E) siyaset

8. Tekrar Testi

5. İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olarak bu olgu, kendi içerisinde gönüllü ve zorla, yön bakımından ise iç ve dış şeklinde sınıflandırılmaktadır. Her zaman fizik mesafede gerçekleştirilen bir devinime işaret etmektedir. Kişiler bir coğrafi alandan diğerine gönüllü ya da zorla geçiş yapmaktadır.

Bu parçada hakkında açıklama yapılan kavram ve olgu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) toplumsal değişme - teknoloji
- B) toplumsal hareketlilik - göç
- C) toplumsal gelişme - teknoloji
- D) toplumsal tabakalaşma - medya
- E) toplumsal gelişme - göç

6. Bir toplumda eldeki bilginin zengin, çeşitli, örgütlü ve geçişli olması ölçüsünde ileri düzeyde bilgi elde etme de kolaylaşacaktır. Bilgi birikimi katı, tutucu ve dogmatik olan bir kültür koşullarında daha yavaş gerçekleşirken, aksine bilginin kullanılabilirliği ne denli büyükse o denli hızlı gerçekleşecektir.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) toplumsal gelişme
- B) toplumsal değişme
- C) toplumsal sapma
- D) toplumsal bütünleşme
- E) toplumsal rol

7. Toplumsal kurumlar, toplumda eş güdüm içinde örgütlenmiş, görelî bir bütün oluşturan düşünceler, inançlar, gelenek, görenek ve davranışlarla maddî öğelerin toplamıdır. Kurumlar, belirli toplumsal ihtiyaçları karşılamak amacıyla örgütlenerek bir bütünlük kazanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal kurumların bir işlevi olamaz?

- A) Her kurum, biri diğerinden bağımsız olan birtakım temel toplumsal işlevleri üstlenir.
- B) Sosyal hayatta bütünleşmeyi, iş birliğini ve dayanışmayı artırır.
- C) Bireylerin bazı ihtiyaçlarını gidermek için organize bir şekilde çalışır.
- D) Bireylere sosyalleşme sürecinde neyin, nasıl yapılacağını öğreterek davranışlarını yönlendirir.
- E) Toplumun sürekliliğini ve güçlü olmasını sağlar.

8. Tekrar Testi

8. Asabiyet kavramı İbni Haldun'un önemli bir sosyolojik kavramıdır. Asabiyet "aynı nesepten gelen kimseler arasındaki yardımlaşma, dayanışma ve tehlikelere karşı kendini korumak için biyolojik bağlardan doğan, daha sonraları inanç birliğine dönüşerek devletin kurulmasında rol oynayan soyut bir kavramdır." Topluluklar arasında olan asabiyet bağı sayesinde devletler kurulmuştur. Aile bağları güçlü olan toplumların, kabile bağları; kabile bağı güçlü olan toplumların ise millet bağları güçlüdür. Özet olarak İbni Haldun şöyle der; güçlü millet olmanın yolu asabiyet bağının güçlü olmasından geçer.

Bu parçada;

- I. Siyaset
- II. Ekonomi
- III. Aile
- IV. Eğitim

toplumsal kurumlardan hangilerine doğrudan değinilmiştir?

- A) Yalnız I B) I ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) I, II ve IV

9. Bilinen her toplumun kendine özgü bir aile biçimi vardır. Bununla birlikte aile kurumunun evrensel ve süreklilik gösteren esas işlevleri mevcuttur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi aile kurumunun işlevlerinden birisi değildir?

- A) Nesillerin devamının sağlanması
- B) Çocukların yetiştirilmesi ve sosyalleşmesi
- C) Kültürün kuşaktan kuşağa aktarılması
- D) Ekonomik gereksinimlerin karşılanması
- E) Ataerkil aile yapısının korunması

10. • Tüm erkek kardeşler ve eşleri ile bunların evli çocukları ve torunlarının bir arada yaşadığı ailedir.
• Ailede akrabalığın kadına göre belirlendiği, otoritenin kadına ait olduğu ailedir.
• Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan, otoritenin anne ve baba tarafından eşit olarak paylaşıldığı ailedir.
• Tarım ve hayvancılık yapan ve bunu değişen ölçülerde de olsa, kendi tüketimi için yapan ailedir.

Verilenler aşağıdaki aile türleri ile eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

- A) Birleşik aile
- B) Köy ailesi
- C) Çekirdek aile
- D) Anaerkil aile
- E) Ataerkil aile

11. Birisine bir balık verirken, doyar bir defa. Balık tutmayı öğret, doysun ömür boyunca.

Bu sözü söyleyen kişi aşağıdaki hangi toplumsal kurumun önemine değinmiştir?

- A) Aile B) Eğitim C) Siyaset D) Ekonomi E) Din

8. Tekrar Testi

12. Deflasyon, fiyatların düşmesi ve paranın satın alma gücünün yükselmesi olayına denir. Deflasyon, enflasyonun tersi bir durumdur. Deflasyonun görüldüğü bir ekonomide üretim artışı yavaşlar, fiyatların düzeyi düşme eğilimi gösterir. Ayrıca deflasyon kavramı, canlılığını yitirmiş piyasanın durumunu anlatmak için de kullanılır.

Buna göre deflasyon durumunda;

- I. Mal ve hizmet üretiminin düşmesi
- II. Ekonomik durgunluğun ortaya çıkması
- III. Üreticilerin ürettiklerini kolaylıkla satması

hangilerinin yaşanması beklenir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

13. I. Ekonomi serbest piyasa koşullarında belirlenir.
II. Üretim araçlarının mülkiyeti kamuya aittir.
III. Devlet gerektiğinde ekonomiye müdahale eder.
IV. Özel mülkiyet hakkı esastır.

Verilenlerden hangileri kapitalist ekonomik sisteme aittir?

- A) Yalnız I B) II ve III C) I ve IV D) II ve IV E) I, III ve IV

14. Kuyucak Köyü Isparta'nın Keçiözümlü ilçesine bağlı 250 kişilik nüfusa sahip küçük bir köy... Birçok köyde olduğu gibi burada da köyden kente göç yaşanıyor, köyde yaşayan az kişi kalıyor ama şimdilerde Lavanta Kokulu Köy Projesi, işleri tersine çevirmeye, köyden gidenleri tekrar köye döndürmeye başlıyor. Bu köyde lavantanın yetiştirilmesi 1975 yılına, köydeki 30 aileye 15'er kök lavanta dağıtılması ile başlıyor. Köyün turistik hâle gelmesi, bu kadar ilgi çekmesi, hatta yurtdışından bile ziyaretçi alması "Gelecek Turizmde" projesinin etkisiyle son birkaç senedir ivme kazanmış olsa da aslında genel olarak ciddi bir başarıya ulaşmış durumdadır, zira Türkiye'nin lavanta üretiminin %93'ü bu minik köyden karşılanıyor. Bu projenin ilerlemesi için Lavanta Kokulu Köy Kadın Girişimciler Kooperatifi kuruluyor, köydeki kadınlar büyük bir heves ile pek çok farklı alanda eğitim alıyor ve yılmadan çalışarak köyün bu günlere gelmesine katkıda bulunuyor. Lavanta köyü ülkemize daha fazla turist gelmesi ve lavanta kullanımında dışa bağımlılığı azaltması bakımından ekonomik anlamda büyük katkılar sağlarken, köyden kente göç olgusunu da yavaşlatıyor.

Bu parçadan hareketle;

- I. Ekonomik faaliyetler bazı durumlarda köyden kente olan göçü tersine çevirebilir.
- II. Toplumsal yapıda yaşanan değişimler her zaman plansız bir şekilde ortaya çıkar.
- III. Köylerde yapılan tarımsal faaliyetler turistik bir değer taşıyabilir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

8. Tekrar Testi

15. **Sunucu:** Göbeklitepe'nin keşfedilmesi insanlık tarihinde neleri değiştirdi?

Arkeolog: Göbeklitepe bulunana kadar araştırmacılar yerleşik hayata geçiş ile inancın birbirine sıkı sıkıya bağlı olduğunu düşünüyorlardı. Göbeklitepe'nin bulunması ile birlikte inancın ve ibadethanelerin olmasının yerleşik hayatla doğrudan ilişkili olmadığı görülmüş oldu.

Sunucu: Göbeklitepe insanları yerleşik çiftçiler değil göçebe avcı toplayıcıları. Öyleyse neden tek bir yere bağlı kalmalarını gerektirecek kalıcı bir yapı inşa etmişler?

Arkeolog: Burada, kendimize sorduğumuz temel soru bu. Neden bunu yapmışlar? Şöyle diyebiliriz; o zamanlarda topluluklar giderek büyüdüğünden ve yerel kaynaklar da giderek azaldığından topluluklar arasında çatışma çıkması ihtimali yüksekti. Ayrıca nüfusun artması, birbirini pek tanımayan insanların birlikte çalışması anlamına geliyordu. Bu da çatışmaya davetiye çıkarıyordu. Göbeklitepe'deki dinî ritüeller bu çatışmaları yatıştırmış olabilir. Belki de bu yüzden insanlık tarihinde ilk kez olmak üzere farklı gruplardan insanlar tek inanç etrafında bir araya gelmiştir.

Bu parçadan hareketle;

- I. İnsanlar inançları öyle gerektirdiği için yerleşik hayata geçmişlerdir.
- II. Din ile yerleşik hayat arasında doğrudan bir bağ yoktur.
- III. Tapınaklar insanların tek bir semavi Tanrı'ya inandığının kesin delilleridir.
- IV. Tapınakların inşa edilmesinin bilinen nedenleri zaman içerisinde değişmiştir.

çıkarımlarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III D) II ve III E) II ve IV

16. Reklamcılık gücünü sosyoloji ve psikolojinin verilerinden alır. Reklamcılar sosyolojinin verilerini kullanarak toplumun yapısını, değerlerini, hassas noktalarını, gelenek, göreneklerini ve kültürel yapısını anlar. Sosyoloji alanının reklamcılık sektörüne en önemli katkılarından biri de güncel teknoloji, bilim vb. gibi alanlarda meydana gelen değişikliklerin toplumu nasıl etkilediğini yorumlamasıdır. Sosyoloji ile uğraşan bir reklamcı, buralardan edindiği bilgilerden yola çıkarak toplumun duygularını harekete geçirebilecek temel noktaları görür ve alıcı kitlesine uygun reklamlar çıkarmaya çalışır.

Buna göre aşağıdaki reklamlardan hangisinde sosyolojinin verilerinden yararlanıldığı söylenebilir?

- A) Bir kişi bebekken kullandığı şampuanı büyüyünce de kızı için kullanır. Bizzat denediği şampuanı çok güvendiği için içi rahat eder, kızı için de aynı şampuanı güvenle kullanır.
- B) Ayşe Hanım, bir bayram sabahı pencerenin kenarında torunlarını ve çocuklarını bekler. Zil çalar, kapıyı açar ve kendisine kahvaltıya gelen üç çocuğu ve altı torununun elinden ilk iş olarak cep telefonlarını alıp dolaba kilitlet. Böylece hep beraber mutlu ve bol sohbetli bir kahvaltı yaparlar.
- C) Fatma, bütün gün dışarıda koşturduktan sonra yorulmuş ve terlemiş bir hâlde arkadaşlarıyla buluşmaya gider. O masaya oturduğu anda tüm arkadaşları masadan koşarak uzaklaşırlar. Fatma, yoğun olarak ter koktuğunu hisseder ve tuvalete koşup parfüm sıkar.
- D) Bir şirkette toplantı esnasında çocuklara hitap eden bir şekerleme paketi ortaya çıkar ve şekerlemeyi eline alan herkes çocuk gibi konuşmaya başlar.
- E) İki yakın arkadaş olan Emre ve Mustafa yağmur altında hoplayıp zıplayarak oyunlar oynamaktadır. Bembeyaz olan kıyafetleri tamamen kirlenmiş ve bu şekilde eve gelmişlerdir. Emre'nin annesi gördüğü manzara karşısında çok sinirlenirken Mustafa'nın annesi hiçbir şey olmamış gibi mutludur ve hemen yakınındaki deterjanı gösterir.

8. Tekrar Testi

17. Can bir üniversite öğrencisiyken felsefe öğretmeni Merve Hanım bir vatandaş olarak topluma ve devlete karşı sorumluluklarımızın olduğunu, bunları ihlal etmememiz gerektiğini söylemiştir. Örnek olarak da devletin kaynaklarını boşa harcamanın uygun bir davranış olmadığını, kendisinin cep telefonunu dahi imkânlar ölçüsünde üniversitedeki odasında değil de evinde şarj ederek getirdiğini, bu gibi konularda hassas olduğunu belirtmiştir. Bu konuşmadan çok etkilenen Can, o günden sonra bu bilinçle yaşamaya, devletin hiçbir kaynağını boşa harcamamaya özen göstermiştir.

Bu parçadan hareketle eğitim kurumu hakkında;

- I. Toplumun değerlerinden soyutlanamaz.
- II. Bireyin davranışlarında kalıcı değişiklikler yaratan bir süreçtir.
- III. Değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında başat kurumdur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

18. Sosyoloji öğretmeni Taner Bey bazı öğrencilerinin teneffüste “Hey on beşli on beşli / Tokat yolları taşlı / On beşliler gidiyor / Kızların gözü yaşlı.” türküsünü söyleyerek eğlendiklerini ve birbirleri ile alay ettiklerini fark eder. Bunun üzerine Taner Bey, o sınıfla ilk dersinde bu türkünün bir oyun havası olmadığını, 15 yaşında Çanakkale Savaşı'na gönüllü olarak katılan askerler için yazıldığını anlatır. Hatta bu genç yaştaki askerlerin tamamına yakınının şehit olduğunu, memleketlerine geri dönemediklerini de ekler. 15 yaşındaki gençlerin vatani için canlarını ortaya koyduklarını ve bunun çok önemli bir davranış olduğunu belirtir, türkülerimizi ve altında yatan değerlerimizi öğrenmenin önemine vurgu yapar. Ders sonunda öğrencilerden istedikleri bir türküyü ve onun hikâyesini öğrenmelerini ve bu bilgilerini de diğer arkadaşlarıyla paylaşmalarını ister.

Taner Bey'in bu davranışı ile öğrencilerine;

- I. Millî değerler konusunda hassas olmalarını ve kültürel geçmişlerini öğrenmelerini istemektedir.
- II. Türkülerin, Türk toplumunun özelliklerini, tarihini, gelenek ve göreneklerinin en güzel şekilde yansıtan unsurlar olduğunu göstermek istemektedir.
- III. Türkülerin ezgilerine, konularına, yapılarına, söylendikleri yörelere, ağızlara göre değiştiğini öğretmek istemektedir.

hangilerini kazandırmayı amaçladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

8. Tekrar Testi

19. Kış sporları mağazası sahibi olan Kenan Bey, yaz mevsiminde eşi ve çocuklarıyla Muğla'nın bir beldesinde tatilini gerçekleştirdi. Tatil yaptığı bu yeri çok beğenen Kenan Bey, burada insanların mağazalara girdiklerinde çok fazla para harcadıklarına şahit oldu ve yörenin ticari kapasitesinin çok yüksek olduğuna karar verdi. Bu ticari kapasitenin içerisinde yer almanın kendisi içinde çok olumlu olacağını, gelirini artıracak olduğunu düşündü ve burada bir mağaza açmaya karar verdi. Merkezde bir dükkân kiraladı, iyi eğitilmiş kişileri işe aldı ve mağazanın açılışını gerçekleştirdi. Aradan geçen dört ay içerisinde hiç kâr elde etmeyip üzerine bir de zarara uğrayınca mağazayı kapattı.

Ekonomik anlamda verilen bu karar ile ilgili olarak;

- I. İhtiyaçlar, çevre koşulları ve halkın talebi göz önünde bulundurulmamıştır.
- II. Talepte meydana gelen değişimleri yeterince dikkate almamıştır.
- III. Arz ve talep yasasına uygun bir fiyat belirleyememiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

20. Evlenen bireyler eşlerini kendi akrabaları içinden seçebilecekleri gibi, bireyler eşlerini akraba çevresinin dışından da seçebilirler.

Bu açıklamada sözü edilen evlilik türleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Monogami – poligami
- B) Endogami – egzogami
- C) Poligami – monogami
- D) Egzogami – endogami
- E) Patrilokal – matrilokal

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.